

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA DE ARTĂ ȘI DESIGN DIN CLUJ-NAPOCA

PLAN STRATEGIC
2016 – 2020

REVIZUIRE: IANUARIE 2017

CUPRINS

1. CUVÂNT ÎNAINTE
2. SCURT ISTORIC, STATUT LEGAL, MISIUNE ȘI OBIECTIVE
3. OBIECTIVE STRATEGICE DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE

1. CUVÂNT ÎNAINTE

Prezentul plan strategic a fost elaborat de Consiliul de Administrație al Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca (UAD) și a fost aprobat de Senatul UAD în ședința publică din 07.06.2016. Acesta are drept punct de plecare programul managerial al rectorului ales al UAD și este coroborat cu rezultatele unui amplu proces de auto-evaluare desfășurat pe parcursul anului 2015, proces la care au participat toate tipurile de actori din cadrul comunității universitare: cadre didactice și de cercetare, studenți, personal didactic auxiliar și personal administrativ.

Planul strategic reprezintă viziunea comunității universitare asupra modalității de dezvoltare instituțională a UAD în perioada 2016 – 2020, stabilește măsurile de continuare a progreselor semnificative realizate de UAD în anii anteriori și propune axele prioritare de acțiune în vederea dezvoltării instituționale și îmbunătățirea continuă a calității învățământului.

Implementarea planului strategic intră în atribuțiile structurii executive din cadrul UAD – Consiliul de Administrație, departamente academice și administrative – și presupune conlucrarea continuă cu structurile deliberative: Senat, Consilii de facultate și de departament.

2. SCURT ISTORIC, STATUT LEGAL, MISIUNE ȘI OBIECTIVE

2.1. Scurt istoric

Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca a fost înființată în anul 1926, purtând numele de Școala de Arte Frumoase și având două specializări: pictură și sculptură. Școala a trecut prin numeroase etape, precum cea dintre anii 1926 – 1933, urmată de mutarea temporară la Timișoara (1933 – 1949), datorită celui de-al doilea război mondial. Școala a revenit la Cluj în 1950 și a devenit Institutul de Arte Plastice “Ioan Andreescu” oferind următoarele programe de studii: Pictură, Sculptură, Grafică, Ceramică-Sticlă-Metal, Arte Decorative, Arte Textile și Design. În anul 1990 școala a primit denumirea de Academia de Arte Vizuale “Ioan Andreescu” și a inițiat procesul de armonizare a curriculum-ului și managementului academic cu cele ale altor instituții similare din Europa. Acest fapt a dus la o lărgire a ariilor de predare prin crearea unor noi programe de studii precum Foto-Video-Procesare Digitală a Imaginii sau Conservare-Restaurare.

În anul 2001 denumirea școlii a fost modificată în Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Mai mult, începând cu această perioadă, politica școlii s-a modificat radical: parteneriatele internaționale au devenit o prioritate cu scopul dezvoltării mobilităților pentru studenți și profesori în ideea îmbunătățirii pregătirii profesionale a absolvenților și a calității întregului proces educațional.

2.2. Statut legal

Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca este o instituție publică de învățământ superior artistic. Este o persoană juridică de utilitate publică, având caracter nonprofit. Subordonată Ministerului Educației Naționale, UAD operează conform cadrului legal național specific domeniului educației și sectorului instituțiilor publice și conform prevederilor din

Carta universității. Ca urmare a exercițiului de clasificare din anul 2011, UAD a fost clasificată drept universitate de predare și creație artistică.

În urma evaluărilor instituționale realizate de către ministerul de resort și ARACIS, în anii 2011 și 2015, Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca a fost clasificată în categoria B, a universităților de educație, cercetare științifică și creație artistică, primind calificativul „grad de încredere ridicat”. Toate programele de studii au fost plasate în categoria A, a celor mai performante programe de studii. Includerea universității și a programelor de studii în aceste categorii asigură pregătirea universitară la toate cele 3 cicluri de studii: licență, masterat și doctorat.

2.3. Misiune și obiective

Misiunea fundamentală a UAD este să furnizeze o educație de cea mai înaltă calitate celor care intenționează să urmeze o carieră în domeniul arte vizuale (arte plastice, arte decorative și design, istoria și teoria artei) și să contribuie, prin creația artistică și cercetarea realizată de membrii săi, la dezvoltarea societății prin întâmpinarea cerințelor comunității, precum și prin anticiparea și influențarea lor. Tradiția, creativitatea și inovația sunt conceptele cheie ale filozofiei noastre, orientând activitățile de creație și de cercetare spre investigarea moștenirii naționale și universale, spre cunoașterea culturii (vizuale) contemporane și examinarea celor mai recente teorii și tehnologii știința și creația artistică. Toate acestea au ca rezultat noi forme ale creației și practicilor artistice și duc la îmbunătățirea mediului social și economic (post)industrial.

Planul strategic are ca obiectiv generic asigurarea calității educației privită ca un sistem de control asupra mecanismelor prin care misiunea, obiectivele și responsabilitatea publică asumate de către universitate transpun în fapt realizarea acestora. Sistemul de management al calității presupune: planificarea conținutului învățământului raportată la misiunea și obiectivele privind educația și cercetarea; implementarea conținutului planificat prin structurarea adecvată a disciplinelor din planurile de învățământ; verificarea continuă a rezultatelor planificării și implementării acestora; acțiunea de îmbunătățire a conținutului învățământului corelată cu dinamica mediului socio-economic.

3. OBIECTIVE STRATEGICE DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE

OBIECTIV STRATEGIC 1: RESPONSABILITATE PUBLICĂ ȘI TRANSPARENȚA INFORMAȚIEI

Direcții de acțiune:

- Consolidarea structurilor organizatorice interne care trebuie să asigure asumarea responsabilității publice și transparența informației;
- Optimizarea practicilor de informare eficientă intra-instituționale și updatarea continuă pe site-ul UAD a documentelor specifice fiecărei structuri organizatorice din cadrul universității;
- Îmbunătățirea continuă a standardelor actuale de comunicare a informației publice;

- Verificarea permanentă a gradului de îndeplinire a standardelor, criteriilor și indicatorilor de performanță în învățământul superior stabilite prin Metodologia ARACIS;
- Dezvoltarea sistemului de control intern managerial.

OBIECTIV STRATEGIC 2: CALITATEA EDUCAȚIEI ȘI A CERCETĂRII CENTRATE PE DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A STUDENȚILOR

Direcții de acțiune:

EDUCAȚIE

- Proiectarea conținutului învățământului în concordanță cu nevoile de dezvoltare profesională a studenților pentru integrarea pe piața muncii - în cazul programelor de studii care au componentă preponderent aplicativă -, și integrarea în spațiul artistic contemporan pentru programele de studii care au ca principal punct de interes creația artistică; Diversificarea ofertei de discipline practice pentru sporirea competențelor dobândite de către student în cadrul programelor de studii;
- Analiza și actualizarea permanentă a conținutului disciplinelor și a planului cadru a fiecărui program de studii în conformitate cu feedback-ul primit prin chestionarul adresat studenților referitor la așteptări și realizări profesionale;
- Dezvoltarea programului de studii Istoria și teoria artei și demararea procesului de autorizare / acreditare pentru înființarea programului de studii nivel Master în Istoria și teoria artei și analiza oportunității de a crea pentru acesta o linie de studii într-o limbă de circulație internațională;
- Sprijin logistic pentru programele de studii care au candidați mai puțini la admitere în contextul cererii actuale de pe piața muncii pe considerentul că performanța unui program de studii se cuantifică nu numai prin numărul studenților înscriși (factor ce ține de dinamica pieței muncii) ci și de vizibilitatea pe care acestea o aduc universității prin manifestări expoziționale și de cercetare artistică și științifică; Mărirea numărului de studenți la programele de studii deficitare;
- Dezvoltarea colaborării între departamentele artistice și cel teoretic în sprijinul creării unui cadru unitar de instruire practică și teoretică potrivit nevoilor studenților; Analizarea permanentă a corespondenței între disciplinele practice și teoretice privind nivelul cunoștințelor și competențelor pe care trebuie să le dobândească studentul într-un anumit stadiu al pregătirii profesionale;
- Analize colegiale asupra rezultatelor activităților studenților în cadrul expozițiilor semestriale ale departamentelor;
- Creșterea vizibilității prin prezentarea pe site-ul UAD și pe pagina de Facebook a performanțelor programelor de studii și a posibilităților de încadrare a absolvenților pe piața muncii;
- Inițierea de noi programe de studii de licență și masterat, în acord cu Registrul național al calificărilor din România și cu standardele ARACIS;
- Inițierea de programe de formare continuă.

CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ

În contextul dezbaterii actuale privind problematica cercetării în instituțiile de învățământ superior artistic, UAD asumă trei categorii ale cercetării în domeniu: cercetare despre artă (research *about* art); cercetare pentru artă (research *for* art); cercetare prin artă (research *through* art).

- Creșterea numărului proiectelor de cercetare științifică și creație artistică;
- Crearea unor strategii multianuale pentru proiecte instituționale de creație artistică și cercetare științifică;
- Sprijinirea financiară a inițiativelor care privesc organizarea de conferințe, manifestări artistice naționale și internaționale care pot crește vizibilitatea și renumele universității;
- Încurajarea unui climat propice colaborării interdepartamentale pentru realizarea de manifestări culturale și științifice comune;
- Sprijinirea și stimularea autorilor în vederea publicării de monografii, cărți de specialitate, albume de artă la edituri de prestigiu, ca modalitate de creștere a vizibilității UAD;
- Îmbunătățirea sistemului de raportare a cercetării prin evaluarea criteriilor și a punctajelor aferente cercetării în funcție de impactul activității (calitate *versus* cantitate);
- Creșterea numărului de publicații și articole;
- Creșterea veniturilor și a bazei materiale prin contracte de cercetare;
- Consolidarea Centrului de cercetare „Explorări creative în artă și design”.

STUDENȚII

- Revizuirea periodică a curriculei și a procesului de recrutare de noi studenți prin consultarea studenților și a partenerilor externi;
- Creșterea oportunităților de practică profesională pentru studenți prin intensificarea relațiilor de colaborare ale UAD cu instituțiile culturale locale (muzee, galerii, ONG-uri) și cu mediul de afaceri;
- Sprijinirea Asociației Studenților Universității de Artă și Design (ASUAD) pentru a fi un partener real în construirea strategiei didactice și de cercetare a universității;
- Sprijinirea ASUAD pentru a-și crea propria vizibilitate în spațiul academic clujean și național;
- Colectarea de date statistice privind nivelul de apreciere al studenților referitor la calitatea programelor de studii, dotările necesare și propuneri de îmbunătățire a performanțelor UAD;
- Susținerea logistică a programului de mobilități ERASMUS+;
- Sprijinirea acțiunilor artistice studențești individuale sau de grup;
- Creșterea gradului de conștientizare a faptului că studenții și profesorii sunt parteneri egali în procesul de formare de specialiști de care societatea are nevoie în domeniul artelor vizuale și designului;
- Dezvoltarea programelor de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii.

OBIECTIV STRATEGIC 3 - FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA RESURSEI UMANE

Direcții de acțiune:

- Planificarea dezvoltării resursei umane (personal didactic, didactic auxiliar și administrativ) pentru a asigura, numeric și calitativ, un raport optim pentru îndeplinirea misiunii și obiectivelor UAD;
- Promovarea unei politici de atragere în sistem a unor absolvenți de valoare și avansarea pe posturi didactice în mod echilibrat în așa fel încât să fie respectat standardul ARACIS referitor la raportul între numărul de posturi de profesori și conferențieri și cel de lectori și asistenți;
- Cursuri de formare profesională în concordanță cu strategia de dezvoltare a fiecărui departament;
- Îmbunătățirea continuă a activității didactice prin asigurarea unui corp profesoral cu înaltă calificare.

OBIECTIV STRATEGIC 4 - DEZVOLTAREA BAZEI MATERIALE

Direcții de acțiune:

- Realizarea de venituri din prestări servicii / Inițierea unui sector de servicii comerciale / Inițierea de consultanță și expertiză destinate mediului economic;
- Valorificarea unor bunuri din producție proprie realizate cu studenții universității împreună cu cadrele didactice;
- Solicitarea de fonduri de la ordonatorul principal de credite MENCȘ, pe baza memoriului justificativ, pentru achiziționarea / construirea de spații de învățământ, în condițiile în care UAD a pierdut, prin sentințe judecătorești de retrocedare, trei spații de învățământ: spațiul în care se desfășura activitatea programului de studii Conservare și restaurare, spațiul laboratorului de machetare a departamentului Design și Galeria de artă a studenților ATAȘ;
- Demersuri pentru finanțare de la MENCȘ în vederea construirii unei cantine proprii și a măririi locurilor de cazare în cămine studențești;
- Identificarea posibilităților de dezvoltare a bazei materiale în spațiile proprii ale UAD;
- Identificarea unor spații care pot fi achiziționate;
- Achiziționarea de echipamente moderne în sprijinul activității didactice și de cercetare;
- Valorificarea rezultatelor cercetării și creației artistice desfășurate de cadrele didactice și de studenți, precum și valorificarea patrimoniului UAD;
- Creșterea numărului de contracte de cercetare atât cu autoritățile naționale din domeniul cercetării (CNCS), cât și cu mediul de afaceri;
- Ameliorarea numărului de contracte de realizare de obiecte de artă (unicat și de serie) și de servicii specifice domeniului artistic (consultanță, servicii de printing) încheiate cu mediul de afaceri;
- Îmbunătățirea veniturilor realizate din comercializarea obiectelor de artă realizate de cadre didactice și de studenți;
- Optimizarea gradului de exploatare lucrativă a patrimoniului UAD (închiriere Casa Matei Corvin, Cabana Beliș, Casa de creație Șutu etc.);
- Înființarea unui centru de artă contemporană cu săli de expoziție cu caracter permanent și săli de expoziție cu caracter temporar.

- Promovarea unui sistem de alocare a resurselor financiare bazat pe colegialitate, echitate și flexibilitate în condițiile respectării legislației în vigoare.

OBIECTIV STRATEGIC 5 - COLABORAREA INSTITUȚIONALĂ

Direcții de acțiune:

- Continuarea participării active la manifestările artistice și științifice naționale și internaționale;
- Dezvoltarea parteneriatelor pentru stagiile de practică ale studenților;
- Consolidarea și extinderea colaborării cu partenerii actuali din mediul economic prin organizarea de întâlniri periodice care să aibă ca rezultat sugestii privind competențele așteptate de la absolvenții noștri;
- Consolidarea parteneriatelor instituționale din cadrul programului Erasmus+, precum și a parteneriatelor încheiate în baza unor acorduri bilaterale;
- Dinamizarea parteneriatului strategic cu ELIA (The European League of Institutes of the Arts);
- Inițierea de noi parteneriate atât cu instituții de artă și de cercetare, cât și cu muzee și galerii;
- Dezvoltarea în continuare de parteneriate cu instituții academice și de cultură pentru valorificarea performanțelor proprii și pentru însușirea bunelor practici ale partenerilor;
- Invitarea unor personalități de prestigiu din domeniu pentru susținerea de conferințe, workshop-uri și alte manifestări specifice domeniului;
- Stabilirea unei politici concrete de colaborare cu factorii de decizie locali în ceea ce privește contribuția pe care UAD o programul cultural al municipiului pentru 2021.

RECTOR
PROF.DR. RADU MORARU

PREȘEDINTE SENAT
PROF.DR. IOAN SBÂRCIU

ANEXA 1
ACȚIUNI ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

OBIECTIV STRATEGIC 1: RESPONSABILITATE PUBLICĂ ȘI TRANSPARENȚA INFORMAȚIEI

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
-consolidarea structurilor organizatorice interne care trebuie să asigure asumarea responsabilității publice și transparența informației	-stabilirea cu precizie a atribuțiilor de serviciu aferente structurilor și funcțiilor de conducere și defalcarea arborescentă a acestora -îmbunătățirea modalităților de monitorizare și control a efectuării acestora	-nr. documente / rapoarte elaborate -nr. regulamente / proceduri revizuite
-optimizarea practicilor de informare-comunicare eficientă intra-instituționale și updatarea continuă pe site-ul UAD a documentelor specifice fiecărei structuri organizatorice din cadrul universității	-realizarea unui manual de informare-comunicare intra-instituțional -elaborarea unei proceduri privind updatarea continuă pe site-ul UAD a documentelor specifice fiecărei structuri organizatorice	-manual -procedură
-îmbunătățirea continuă a standardelor actuale de comunicare a informației publice	- revizuirea structurii site-ului UAD în raport cu standardele de comunicare a informației publice	-nr. revizuri site
-verificarea permanentă a gradului de îndeplinire a standardelor, criteriilor și indicatorilor de performanță în învățământul superior stabilite prin Metodologia ARACIS	-consolidarea activității Departamentul pentru Asigurarea Calității (DAC) -optimizarea colaborării cu Comisia senatului universitar pentru evaluarea și asigurarea calității (CEAC)	-nr întâlniri de lucru -nr planuri de învățământ revizuite -nr documente / rapoarte elaborate
-dezvoltarea sistemului de control intern managerial (scim)	-optimizarea activității structurilor organizatorice cu privire la implementarea scim -îmbunătățirea calitativă a documentelor aferente scim	-nr proceduri revizuite -nr documente / rapoarte elaborate

OBIECTIV STRATEGIC 2:
CALITATEA EDUCAȚIEI ȘI A CERCETĂRII CENTRATE PE DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A STUDENȚILOR

EDUCAȚIE

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
-proiectarea conținutului învățământului în concordanță cu nevoile de dezvoltare profesională a studenților pentru integrarea pe piața muncii - în cazul programelor de studii care au componentă preponderent aplicativă -, și integrarea în spațiul artistic contemporan pentru programele de studii care au ca principal punct de interes creația artistică; Diversificarea ofertei de discipline practice pentru sporirea competențelor dobândite de către student în cadrul programelor de studii	-actualizarea regulamentului de revizuirea periodică a curriculei prin introducerea obligativității consultării studenților și partenerilor externi -formularea de propuneri de noi discipline	-regulament -nr propuneri
-analiza și actualizarea permanentă a conținutului disciplinelor și a planului cadru a fiecărui program de studii în conformitate cu feedback-ul primit prin chestionarul adresat studenților referitor la așteptări și realizări profesionale	-îmbunătățirea continuă a conținutului disciplinelor și a planului cadru a fiecărui program de studii	-nr fișe de disciplină revizuite
-dezvoltarea programului de studii Istoria și teoria artei și demararea procesului de autorizare / acreditare pentru înființarea programului de studii nivel Master în Istoria și teoria artei și analiza oportunității de a crea pentru acesta o linie de studii într-o limbă de circulație internațională	-elaborarea dosar pentru autorizare / acreditare program de studii universitare de masterat în Istoria și teoria artei -discuții referitoare la oportunitatea de a crea pentru acesta o linie de studii într-o limbă de circulație internațională	-dosar -nr întâlniri de lucru
-sprijin logistic pentru programele de studii care au candidați mai puțini la admitere în contextul cererii actuale de pe piața muncii pe considerentul că performanța unui program de studii se cuantifică nu numai prin numărul studenților înscriși (factor ce ține de dinamica pieței muncii) ci și de vizibilitatea pe care acestea o aduc universității prin manifestări expoziționale și de cercetare artistică și științifică; Mărirea numărului de studenți la programele de studii deficitare	-realizarea unei strategii de comunicare menită să crească vizibilitatea programelor de studii cu număr redus de studenți -creșterea numărului de candidaturi la concursurile de admitere pentru programele de studii cu număr redus de studenți	-strategie -nr candidaturi
-dezvoltarea colaborării între departamentele artistice și cel teoretic în	-discuții referitoare la îmbunătățirea colaborării	-nr întâlniri de lucru

sprijinul creării unui cadru unitar de instruire practică și teoretică potrivit nevoilor studenților; Analizarea permanentă a corespondenței între disciplinele practice și teoretice privind nivelul cunoștințelor și competențelor pe care trebuie să le dobândească studentul într-un anumit stadiu al pregătirii profesionale	între departamentele artistice și cel teoretic	
-analize colegiale asupra rezultatelor activităților studenților în cadrul expozițiilor semestriale ale departamentelor	-realizarea de analize colegiale asupra rezultatelor activităților studenților în cadrul expozițiilor semestriale ale departamentelor	-nr analize
-creșterea vizibilității prin prezentarea pe site-ul UAD și pe pagina de Facebook a performanțelor programelor de studii și a posibilităților de încadrare a absolvenților pe piața muncii	-creșterea numărului de postări	-nr postări
-inițierea de noi programe de studii de licență și masterat, în acord cu Registrul național al calificărilor din România și cu standardele ARACIS	-	-nr programe de studii
-inițierea de programe de formare continuă	-	-nr programe de formare continuă

CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
- creșterea numărului de publicații realizate de cadrele didactice și de studenții UAD	-creșterea nivelului resurselor bugetare și extrabugetare alocate în vederea sprijinirii financiare a activității publicistice în raport cu rezultatele obținute, respectiv creșterea nivelului de finanțare suplimentară din partea ministerului de resort -realizarea de cursuri de formare profesională în domeniul publicisticii contemporane specifice revistelor de profil indexate în baze de date internaționale -construirea unui mecanism de recompensă financiară suplimentară pentru excelență în cercetare științifică și creație artistică	-nr simpozioane / conferințe / mese rotunde organizate pe specialități artistice și teoretice finalizate cu publicarea de studii în volume colective sau de articole în reviste de profil -nr publicații realizate de cadrele didactice și de studenții UAD -nr participanți cursuri de formare profesională în domeniul publicisticii contemporane specifice revistelor de profil indexate în baze de date internaționale -mecanism de recompensă
- consolidarea activității de	-creșterea nivelul resurselor bugetare și extrabugetare alocate	-nr expoziții / evenimente artistice cu impact la nivel

creație artistică desfășurată de cadrele didactice și de studenții UAD și promovarea acestora la nivel local, național și internațional	<p>în vederea sprijinirii financiare a activității de creație artistică în raport cu rezultatele obținute, respectiv creșterea nivelului de finanțare suplimentară din partea ministerului de resort</p> <p>-creșterea veniturilor și a bazei materiale prin contracte de cercetare</p> <p>-consolidarea Centrului de cercetare „Explorări creative în artă și design”</p>	<p>local, național și internațional</p> <p>-nr acțiuni de promovare a expozițiilor / evenimentelor artistice, respectiv realizarea de cataloage, broșuri, afișe și diseminarea acestora la nivel local, național și internațional</p>
---	--	---

STUDENȚII

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
-creșterea oportunităților de practică profesională pentru studenți prin intensificarea relațiilor de colaborare ale UAD cu instituțiile culturale locale (muzee, galerii, ONG-uri) și cu mediul de afaceri	-revizuirea regulamentului de practică a studenților în sensul încurajării realizării de stagii de practică (individuale sau colective) în regim internship în instituții culturale și în firme din sectorul de afaceri și industrii creative realizarea, la nivelul fiecărui program de studii, a unui registru cu toate parteneriatele instituționale constituite în acest scop și updatarea continuă a acestuia	-revizuire regulament -nr registre realizate
-ameliorarea ratei de succes privitoare la inserția absolvenților UAD pe piața muncii	-îmbunătățirea rolului Centrului de orientare și consiliere în carieră în raport cu acțiunile întreprinse de fiecare program de studii în parte în acest sens și activarea acestuia	-nr studenți care beneficiază de serviciile Centrului
-îmbunătățirea gradului de informare a studenților asupra drepturilor și obligațiilor și asigurarea respectării acestora de către toți actorii din sistem	-crearea, pe site-ului universității, a unui segment cu informații asupra drepturilor și obligațiilor studenților prezentate într-o formă prietenoasă și interactivă -realizarea unui sistem integrat de baze de date în ceea ce privește evidența obligațiilor universitare și financiare, precum și a plăților efectuate de studenți astfel încât datele să fie accesibile atât structurilor didactice și administrative cât și studenților	-nr postări -realizare sistem integrat de date
-asigurarea, prin regulamentele UAD, a unei corecte distribuții a burselor studentești de studii și performanță raportate, pe de o parte, la cazuri sociale și, pe de altă parte, la	-revizuirea regulamentului de acordare a burselor de studii și de performanță	-regulament revizuit

performanța școlară pe fiecare program de studii		
-acordarea de burse din venituri proprii studenților în regim cu taxă pe criterii sociale și de performanță școlară	-realizarea unui regulament privind acordarea de burse din venituri proprii studenților în regim cu taxă pe criterii sociale și de performanță școlară și deschiderea unei linii de credit în acest sens	-elaborare regulament -nr studenți în regim cu taxă care beneficiază de astfel de burse
-creșterea numărului de locuri din căminele UAD	-mansardarea / extinderea clădirilor în care funcționează căminele UAD sau construcția / achiziționarea unei noi clădiri în acest scop	-nr locuri noi
-îmbunătățirea condițiilor de hrană ale studenților	-realizarea unei cantine studentești	-cantină
-îmbunătățirea gradului de implicare a studenților în activitățile curente ale UAD	-motivarea studenților în ceea ce privește îndeplinirea de sarcini suplimentare	-nr studenți implicați în activitățile curente ale UAD
-recompensarea studenților implicați în activitățile curente ale UAD	-revizuirea regulamentului UAD de credite transferabile în sensul creării posibilității de creditare suplimentară a tipurilor de activități descrise mai sus	

OBIECTIV STRATEGIC 3 - FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA RESURSEI UMANE

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
-planificarea dezvoltării resursei umane (personal didactic, didactic auxiliar și administrativ) pentru a asigura, numeric și calitativ, un raport optim pentru îndeplinirea misiunii și obiectivelor UAD	-îmbunătățirea continuă a calității resursei umane din cadrul UAD -identificarea nevoilor reale de dezvoltare individuală și colectivă a membrilor universității: cadre didactice, personal didactic-auxiliar și tehnico-administrativ -construirea unui plan de acțiune concertată și clar prioritizată în vederea organizării de cursuri de formare profesională, precum training-uri de inițiere în domeniul programelor europene și în domeniul scrierii de proiecte de care să beneficieze toți cei interesați	-nr cursuri de formare continuă oferite de UAD -nr participanți la cursuri de formare
-promovarea unei politici de atragere în sistem a unor absolvenți de valoare și avansarea pe posturi	-elaborarea de politici interne de angajare / avansare pe posturi la nivelul fiecărui departament	-nr politici elaborate

didactice în mod echilibrat în așa fel încât să fie respectat standardul ARACIS referitor la raportul între numărul de posturi de profesori și conferențieri și cel de lectori și asistenți		
- stimularea performanței în activitățile întreprinse de angajații UAD	-corelarea veniturilor salariale cu gradul de îndeplinire a sarcinilor de serviciu în funcție de evaluarea anuală a cadrelor didactice și a personalului didactic auxiliar și nedidactic -revizuirea regulamentelor de evaluare a activității anuale desfășurate de cadrele didactice și de personalul didactic auxiliar și nedidactic	-nr corelări -revizuire regulament

OBIECTIV STRATEGIC 4 - DEZVOLTAREA BAZEI MATERIALE

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
-optimizarea folosirii resurselor materiale	-creșterea economiilor la buget prin optimizarea activității Biroului de achiziții	-nivelul economiilor la buget
-îmbunătățirea raportului dintre investiția financiară și beneficiarii direcți sau indirecti	-prioritizarea inteligentă a investițiilor în baza materială	-prioritizare investiții
-mărirea / extinderea patrimoniului UAD	-mansardarea / extinderea clădirilor existente -construirea sau achiziționarea unei clădiri noi	-nr mansardări -nr imobile achiziționate / construite
-atragera / utilizarea de fonduri europene nerambursabile în vederea consolidării și extinderii patrimoniului UAD	-îmbunătățirea activității de atragere și gestionare a fondurilor europene, altele decât cele din cadrul programului Erasmus+ - constituirea unui fond, la nivelul UAD, pentru co-finanțarea proiectelor din fonduri europene	-nr proiecte depuse -nr proiecte finanțate
-creșterea numărului de contracte de cercetare atât cu autoritățile naționale din domeniul cercetării (CNCS) cât și cu mediul de afaceri	-sprijinirea cadrelor didactice în procesul de inițiere, redactare, depunere și implementare de proiecte de cercetare	-nr contracte de cercetare
-îmbunătățirea veniturilor realizate din comercializarea obiectelor de artă realizate de cadre didactice și de studenți	- realizarea unui regulament privind drepturile de autor și patrimoniale ale studenților UAD privind activitatea de creație artistică desfășurată sub îndrumarea cadrelor didactice ale UAD	-nr contracte de realizare de obiecte de artă (unicat și de serie) și de servicii specifice

-ameliorarea numărului de contracte de realizare de obiecte de artă (unicat și de serie) și de servicii specifice domeniului artistic (consultanță, servicii de printing) încheiate cu mediul de afaceri	-crearea unui magazin on-line al UAD -creșterea numărului de contracte de realizare de obiecte de artă (unicat și de serie) și de servicii specifice domeniului artistic (consultanță, servicii de printing) încheiate cu mediul de afaceri	domeniului artistic (consultanță, servicii de printing) - nivelul veniturilor realizate din comercializarea obiectelor de artă realizate de cadre didactice și de studenți în raport cu costurile unei astfel de activități
-optimizarea gradului de exploatare lucrativă a patrimoniului UAD (închiriere Casa Matei Corvin, Cabana Beliș, Casa de creație Șutu etc.)	-creșterea veniturilor din exploatare lucrativă a patrimoniului UAD (închiriere Casa Matei Corvin, Cabana Beliș, Casa de creație Șutu etc.)	- nivelul veniturilor obținute din exploatare lucrativă a patrimoniului UAD în raport cu costurile de realizare a unei astfel de activități

OBIECTIV STRATEGIC 5 - COLABORAREA INSTITUȚIONALĂ

Obiective	Acțiuni	Indicatori de performanță
- consolidarea parteneriatelor instituționale din cadrul programului Erasmus+, precum și a parteneriatelor încheiate în baza unor acorduri bilaterale	-asigurarea resurselor umane și financiare necesare realizării acestui scop	-nivel finanțare
- dinamizarea parteneriatului strategic cu ELIA	-realizarea de activități și proiecte comune	-nr activități și proiecte comune
- inițierea de noi parteneriate atât cu instituții de artă și de cercetare, cât și cu muzee și galerii	-creșterea echilibrată și calitativă a parteneriatelor atât cu instituții de artă și de cercetare, cât și cu muzee și galerii	-nr de noi acorduri de colaborare încheiate

ANEXA 2

LA PLANUL STRATEGIC 2016-2020 AL UNIVERSITĂȚII DE ARTĂ ȘI DESIGN DIN CLUJ-NAPOCA (UAD)

STRATEGIA ȘI POLITICA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ

CUPRINS:

I. INTRODUCERE

- Cuvânt înainte
- Contextul național de cercetare
 - Legislația în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării
 - Terminologie
 - Planul Național de cercetării-dezvoltării și inovării 2015-2020
- Problematika cercetării în domeniul artelor (vizuale)
 - Elemente legislative
 - Percepții, mentalități și abordări subsecvente

II. CLARIFICĂRI CONCEPTUALE PRIVIND CERCETAREA ARTISTICĂ

- Literatura de specialitate
- Clasificarea tipurilor de cercetare artistică

III. ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ ÎN CADRUL UAD

- Scurt istoric
- Organizare și funcționare
- Analiză SWOT

IV. CONSOLIDAREA CERCETĂRII ARTISTICE ȘI RELANSAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE

- Misiune și obiective
- Direcții de acțiune

I. INTRODUCERE

CUVÂNT ÎNAINTE

Documentul „Strategia și politica de cercetare și creație artistică” din cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca oferă cadrele conceptuale și operaționale ale activității de cercetare desfășurate de membrii instituției, precum și direcțiile de acțiune viitoare, fiind parte integrantă a „Planului strategic 2016-2020” al UAD.

Autorii principali documentului de față sunt prof.univ.dr. Radu Moraru, rector, și conf.univ.dr. Mara Rațiu, prorector responsabil cu parteneriatele instituționale și imaginea universității. La elaborarea acestuia au mai contribuit membrii Consiliului de Administrație al UAD, respectiv prorector responsabil cu cercetarea și creația artistică; prorector responsabil cu asigurarea calității; decan al Facultății de Arte Plastice și decan al Facultății de Arte Decorative și Design.

În procesul de elaborare a „Strategiei și politica de cercetare și creație artistică”, grupul de lucru mai sus menționat a parcurs următoarele etape:

1. analiză a legislației naționale în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării;
2. sinteză a abordărilor ministerului de resort cu privire la problematica cercetării artistice;
3. examinare a studiilor teoretice din literatura internațională asupra cercetării artistice;
4. reconstituirea istoricului cercetării artistice din cadrul universității;
5. cartarea exemplelor europene de bună practică în domeniul cercetării artistice din ultimele decenii;
6. investigarea de noi direcții de cercetare în acord cu contextul socio-economic actual;
7. identificarea de noi parteneriate și surse de finanțare apte să asigure cadrul propice de relansare a activității de cercetare din cadrul UAD.

CONTEXTUL NAȚIONAL DE CERCETARE

Conform Legii Educației Naționale (Legea Nr.1 / 2011), art. 117, instituțiile de învățământ superior au drept misiune fundamentală generarea și transferarea de cunoaștere către societate prin: a) formare inițială și continuă la nivel universitar, în scopul dezvoltării personale, al inserției profesionale a individului și a satisfacerii nevoii de competență a

mediului socioeconomic și b) cercetare științifică, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, prin creație individuală și colectivă, în domeniul științelor, al științelor ingineresti, al artelor, al literelor, prin asigurarea performanțelor și dezvoltării fizice și sportive, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor acestora. Consecutiv, adițional formării inițiale și continue, activitatea de cercetare-dezvoltare definește în mod esențial o instituție de învățământ superior.

Privitor la aceasta, OG 57 / 2002 stipulează că activitatea de cercetare-dezvoltare cuprinde cercetarea științifică, dezvoltarea experimentală și inovarea bazată pe cercetare științifică și dezvoltare experimentală, cercetarea științifică cuprinzând cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă. Pentru o bună înțelegere a terminologiei aferente domeniului cercetării-dezvoltării, redăm mai jos definițiile cheie incluse în anexa la OG 57 / 2002:

1. **Cercetarea fundamentală** - activitățile experimentale sau teoretice desfășurate, în principal, pentru dobândirea unor cunoștințe noi cu privire la fundamentele fenomenelor și faptelor observabile, fără a se urmări, în mod particular, aplicarea sau utilizarea practică imediată.
2. **Cercetarea aplicativă** - investigația originală desfășurată pentru dobândirea de cunoștințe în vederea unui obiectiv practic, specific.
3. **Dezvoltarea experimentală** - activitatea sistematică, plecând de la cunoștințe rezultate din cercetare și/sau de la experiența practică, care urmărește producerea de noi materiale, produse sau dispozitive, instituirea de noi procese, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor existente.
4. **Inovarea** - implementarea unui produs, serviciu sau proces nou sau substanțial îmbunătățit ori a unei metode de marketing sau afaceri noi, în activitatea practică, în organizarea locului de muncă ori a relațiilor externe.
5. **Inovarea de produs** - introducerea în circuitul economic a unui produs sau serviciu care este nou ori îmbunătățit substanțial în privința caracteristicilor și utilizărilor sale. Îmbunătățirile substanțiale pot fi ale specificațiilor tehnice, ale componentelor sau materialelor, ale programelor de calculator încorporate, ale utilizării sau ale altor caracteristici funcționale.
6. **Inovarea de proces** - punerea în aplicare a unei metode de producție sau de distribuție noi sau îmbunătățite considerabil, care implică schimbări semnificative în ceea ce privește tehnicile, echipamentele și/sau programele de calculator.
7. **Transfer tehnologic** - ansamblul de activități desfășurate cu sau fără bază contractuală, pentru a disemina informații, a acorda consultanță, a transmite cunoștințe, a achiziționa utilaje și echipamente specifice, în scopul introducerii în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse comerciale și servicii.

8. **Valorificare** - procesul prin care rezultatele cercetării competitive ajung să fie utilizate, conform cerințelor activității industriale sau comerciale, în viața socială, economică și culturală.
9. **Diseminare** - transmiterea informațiilor, a experienței și a bunelor practici, precum și cooperarea pentru promovarea inovării, pentru sprijinirea celor care vor să-și creeze întreprinderi inovative și pentru sprijinirea proiectelor inovative.
10. **Absorbția inovării** - capacitatea mediului socioeconomic de a îngloba inovarea, în mod deosebit în întreprinderi, de a utiliza, de a transforma și de a lărgi cunoștințele despre rezultatele inovării, în scopul de a se extinde posibilitatea aplicării acestor rezultate în noi produse, procese sau servicii.
11. **Plan național de cercetare-dezvoltare și inovare** - instrumentul prin care statul realizează politica generală în domeniul cercetării-dezvoltării, al inovării și prin care asigură corelarea acestora.
12. **Plan sectorial** - instrument prin care organele administrației publice centrale și locale, precum și academiile realizează politica de cercetare menită să asigure dezvoltarea domeniului coordonat și creșterea eficienței activităților.
13. **Program de cercetare-dezvoltare-inovare** - component al Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare, alcătuit dintr-un set de obiective care au legătură între ele și cărora le pot corespunde subprograme. Prin program se urmărește implementarea unei politici într-un domeniu specific. Realizarea programului se efectuează prin intermediul proiectelor.
14. **Obiectiv în program** - necesitate a unui sector sau domeniu al societății, a cărei rezolvare implică mai multe discipline în domeniul cercetării-dezvoltării. Realizarea obiectivului se face prin intermediul proiectelor de cercetare-dezvoltare.
15. **Proiect de cercetare-dezvoltare** - modalitatea de atingere a unui obiectiv al unui program, cu un scop propriu bine stabilit, care este prevăzut să se realizeze într-o perioadă determinată utilizând resursele alocate și căruia îi este atașat un set propriu de reguli, obiective și activități.

Pentru intervalul la care face referire prezenta strategie și politică de cercetare și creație artistică, documentul reper la nivel național îl constituie **Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III)**, aprobat prin HG 583/iulie 2015

(URL: file:///C:/Users/Mara/Desktop/Proiect%20Patrimoniul%20secolului%20XXII/HG%20583_2015%20aprobare%20PNCDI%20III_2015-2020.pdf).

Obiectivele PNCDI III sunt: 1.creșterea competitivității economiei românești prin inovare; 2.creșterea contribuției românești la progresul cunoașterii; 3.creșterea rolului științei în societate, în timp ce domeniile prioritare sunt: - bioeconomie; - tehnologia informației și a

comunicațiilor, spațiu și securitate; - energie, mediu și schimbări climatice; - econanotehnologii și materiale avansate; - sănătate; - patrimoniu și identitate culturală; - tehnologii noi și emergente.

PNCDI III este implementat printr-o serie de programe, după cum urmează: **programul 1** - Dezvoltarea sistemului național de cercetare-dezvoltare; **programul 2** - Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare; **programul 3** - Cooperare europeană și internațională; **programul 4** - Cercetare fundamentală și de frontieră; **programul 5** - Cercetare în domenii de interes strategic.

PROBLEMATICA CERCETĂRII ÎN DOMENIUL ARTELOR (VIZUALE)

În abordarea problematicii cercetării în domeniul artelor, în cele ce urmează ne vom referi, în primul rând, la artelor vizuale, dat fiind specificul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca.

Cu privire la cercetarea în domeniul artelor, LEN utilizează, la art. 185, formularea „cercetare prin creație artistică și proiectare [...]”. După cum vom argumenta ulterior, notăm aici faptul că formularea mai sus menționată este, din punctul nostru de vedere, limitativă, sintagme precum „cercetarea artistică” sau „cercetare și creație artistică” fiind mult mai adecvate în a da seama de complexitatea activității de cercetare asociată, în speță, artelor vizuale.

Identificarea, de către legiuitor, a unei categorii specifice de cercetare asociată artelor se găsește în corelație cu stipulările art. 187: „În învățământul superior artistic [...], alocarea pe baze competiționale a fondurilor se face inclusiv în baza criteriilor specifice creației artistice [...]”. Privitor la aceste din urmă criterii, art. 188 notează: „Reglementarea altor aspecte specifice desfășurării activității din aceste domenii [n.a. referință la domeniul artistic și la domeniul sportiv] va fi realizată prin hotărâri ale Guvernului sau ordine ale ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, în concordanță cu prevederile legii și cu reglementările generale și sectoriale ale Uniunii Europene.”

Observăm că reglementarea menționată la art. 188 a fost realizată doar recent și parțial de către ministerul de resort, mai precis prin intermediul standardelor minimale necesare și obligatorii pentru conferirea titlurilor didactice din învățământul superior CNATDCU pe domenii aprobate prin OM 6129/2016, în legislația activității de CDI ori în documentele subsecvente neexistând nicio precizare cu privire la criteriile de evaluare a cercetării din domeniul artistic.

Anexa Nr.34 – Arte vizuale a mai sus amintitului ordin este primul document național care inițiază un demers de clarificare conceptuală a cercetării din domeniul artelor vizuale. Reluăm aici definițiile cu care operează acesta:

***Cercetarea artistică** este diferită de creația artistică. Pentru a se defini drept cercetare artistică, un produs artistic are un scop orientat spre cercetare exploratorie sau aplicativă, produce o formă de cunoaștere și presupune din partea artistului sau teoreticianului autor al cercetării un anumit tip de demers critic și teoretic, cu aspecte educaționale. Specifice cercetării artistice sunt, adesea, dimensiunea ei interdisciplinară și caracterul experimental trans-metodologic.

****Proiectul artistic** ca demers specific al cercetării în artele vizuale cuprinde următoarele componente:

1. lucrări de artă vizuală specifice subdomeniilor artistice:
 - noile medii – fotografie, film experimental și documentar, proiecte online, noi tehnologii ale imaginii etc.
 - medii tradiționale: pictură, sculptură, grafică etc.
 - proiecte de scenografie, de fashion design, industrial design, graphic design, proiecte de restaurare, proiecte de pedagogia artei, proiecte de artă în spațiul public etc.
2. modalități coerente de analiză teoretică, problematizare științifică, organizare și arhivare a datelor, integrare a lor într-un sistem de cunoaștere și cercetare.

Componentele care formează proiectul de cercetare artistică se concretizează în următoarele tipuri de rezultate specifice: studii, baze de date și arhive, publicații (volume de studii teoretice, cărți de autor, cataloage), conferințe și sesiuni de comunicări științifice, expoziții-produs al cercetării experimentale specifice.

***** Catalogul** este o publicație care însoțește sau apare în urma unei expoziții sau a unui proiect de cercetare vizuală și care conține texte critice, studii teoretice și un corpus de imagini relevante în cadrul proiectului de cercetare respectiv. Catalogul devine astfel un **volum de referință** pentru istoria, teoria și practica artei.

Considerăm extrem de binevenit acest prin demers legislativ național de clarificare a conceptului de cercetare în domeniul artelor vizuale și milităm pentru aprofundarea acestui demers și asumarea sa programatică în alte zone de reglementare.

În încercarea de a identifica o explicație pentru maniera lacunară cu care autoritățile publice responsabile tratează problematica cercetării în domeniul artelor vizuale, ne vom referi, în

cele ce urmează la o serie de percepții și mentalități care, susținem noi, generează abordări neadecvate pentru domeniul mai sus menționat.

Asocierea sintagmei „cercetare științifică, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic” cu domeniul artelor pare, la prima vedere, paradoxală, *sensus communis* cu privire la artă plasând-o pe aceasta din urmă în categoria *praxis*-ului, categorie distinctă de cea a domeniilor științifice apte să ducă la dezvoltare, inovare și transfer tehnologic. De altfel, considerăm că spiritul LEN cu privire la cercetarea în domeniul artelor nu este departe de *sensus communis* amintit mai sus.

După cum este menționat în documentul reper elaborat de Consiliul Studiilor Universitare de Doctorat din cadrul UAD – cu referire la problematica doctoratului în artă –, există o serie de percepții și mentalități cu privire la activitatea artistică ce determină o abordare incorectă a acestuia. Cităm din documentul elaborat de directorul CSUD – UAD, prof.univ.dr. Aurel Codoban:

„[...] Împotriva acestei atitudini intervine o prejudecată de la începuturile modernității, care nu mai poate funcționa în modernitatea târzie sau postmodernitate și care are două forme. Prima formă este ideea lipsei de raționalitate a artei vizuale. În acest caz, artistul nu ar fi capabil de operații mentale raționale, dedicate cunoașterii, mintea lui ar funcționa doar irațional, iar artistul ar fi o personalitate care lucrează sub dicteul inconștientului! Cred că nici nu mai e nevoie să combat astăzi o astfel de imagine grotescă care exclude de la început ideea coexistenței cercetării și creației în artă! A doua formă de prejudecată este ideea că artele vizuale nu sunt un limbaj, sau, dacă sunt un limbaj, nu au aceeași demnitate ca și limbajul verbal. O astfel de prejudecată este de multă vreme înlăturată și atât semiologia/semiotica, cât și hermeneutica acceptă pe deplin calitate de limbaj a mijloacelor vizuale și calitate de comunicare a artelor vizuale. Artistul vizual care face o cercetare și își comunică cercetarea sub forma unei lucrări scrise, împănată de reproduceri, este ca și matematicianul care își scrie teza de doctorat în matematici folosind masiv limbajul verbal alături de cel matematic.”

Fragmentul mai sus citat postulează dimensiunea rațională a artelor vizuale, precum și capacitatea acestora de a include în propriul limbaj funcția de comunicare a rezultatelor demersului rațional. Cu alte cuvinte, artele vizuale, prin esența lor, prezintă potențialul de cercetare științifică, exploratorie sau aplicativă, iar rezultatele unui astfel de demers de cercetare constau în înșeși lucrările de artă create. Dar pentru o mai bună clarificare a acestei aserțiuni, asumăm, în pasul următor, o trecere în revistă a literaturii internaționale de specialitate cu privire la cercetarea artistică.

II. CLARIFICĂRI CONCEPTUALE PRIVIND CERCETAREA ARTISTICĂ

Consecventă politicii proprii de integrare în circuitul învățământului superior artistic europeană, Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, prin intermediul corpului academic, a asumat încă de la începutul anilor 2000 reflecția asupra cercetării artistice prin participări la proiecte și conferințe dedicate acestora și inițiate de Liga Europeană a Instituțiilor de Artă din Amsterdam (Olanda) organism asociativ la care UAD a aderat în 1999. De altfel primul număr al revistei academice a UAD, *Irregular. Transylvanian Journal for Visual Arts* (2016), este dedicat problematicii cercetării artistice. Spicuim din apelul la contribuții, elaborat de conf.univ.dr. Mara Rațiu și conf.univ.dr. Bogdan Iacob, care circumscrie reperele majore ale literaturii internaționale de specialitate:

„Adăugându-se unui evantai eterogen de discursuri științifice asupra artei – istoria artei, estetică, antropologia artei, psihologia artei etc. –, îmbogățind pluralismul înțelegerii și receptării rolului și posibilităților artei în lumea contemporană, conceptul de cercetare artistică a devenit în ultimele patru decenii unul din ce în ce mai discutat și disputat în câmpul artei.

Momentul de cotitură al dezbaterii asupra conceptului îl reprezintă publicarea, în 1993, a articolului „Research in Art and Design” de către Sir Christopher Frayling, în *Royal College of Art Research Papers*, vol.1, nr.1, 1993/1994¹. În acest articol, renumitul istoric face o pledoarie pentru cercetarea în artă, articulând o clasificare a tipurilor de cercetare asociate domeniului artei și design-ului: *research into art and design* (cercetare despre artă), *research through art and design* (cercetarea prin artă) și *research for art and design* (cercetarea pentru artă).

Primul tip de cercetare este neechivoc, desemnând, în fapt, cercetarea teoretică asupra artei specifică evantaiului de discipline științifice mai sus menționate. Cel de-al doilea tip se referă la reflecția artistului / designer-ului asupra materialelor cu care operează, la experimentele și activitățile pe care acesta le realizează în cadrul procesului artistic. Cel de-al treilea tip de cercetare este, din perspectiva lui Frayling, cel mai dificil de definit, fiind vorba de „acea cercetare unde produsul final este un artefact și unde gândirea este intrupată în artefact, cercetare al cărei prim scop nu este o cunoaștere comunicabilă în sensul comunicării verbale, ci în sensul comunicării vizuale, iconice sau imagistice” (Frayling: 1993, p.5).

¹ Studiul în chestiune este disponibil la URL:

file:///C:/Users/Mara/Desktop/Documente%20strategice%20UAD/Strategii%20si%20politici%20de%20cercetare/Frayling_Research-in-Art-and-Design_Royal%20College%20of%20Art%20Research%20Papers_1993.pdf

Caracterul problematic al ceea ce Frayling numește *research for art and design* ține de inabilitatea conceptului în a distinge între practica artistică ce nu este cercetare și cea care poate primi această titulatură. Din perspectiva istoricului britanic, există, fără doar și poate, o „tradiție cognitivă” a artei și spre aceasta trebuie orientată reflecția asupra cercetării artistice; în schimb, ceea ce el numește „tradiție expresivă” a artei nu se califică ca cercetare.

Cum distingem, deci, între arta ca cercetare și arta ca simplă practică? Cu siguranță, distincția este necesară și imperativă în măsura în care asimilarea oricărui demers artistic – profesionist sau amator, academic sau non-academic – cu cercetarea ar echivala cu diluarea până la dispariție a specificului cercetării artistice și, consecutiv, cu respingerea acestui tip de cercetare de către reprezentanții domeniului științific și administrativ.

De altfel, această problematică a constituit punctul de plecare pentru o serie importantă de analize academice al căror ritm s-a intensificat vizibil în perioada 2005 – 2015, odată cu generalizarea, în spațiul european, a doctoratului în artă, în contextul Declarației de la Bologna. Proiecte și publicații precum *Artistic Research. Theories, Methods and Practices* (Hannula, Suroanta, Vaden: 2005) sau *Share. Handbook for Artistic Research Education* (Wilson, van Ruiten (eds.): 2013), reviste precum *Journal for Artistic Research* sau *Texte Zur Kunst* au încercat să explice specificul cercetării artistice în raport cu alte tipuri de cercetare, analizând modalitățile în care diverse tradiții educaționale au implementat doctoratul în artă și reflectând asupra consecințelor asumării practicii artistice ca cercetare. Astfel, interpretările asupra cercetării artistice glisează între a vedea cercetarea ca un mijloc de „disciplinare” a artei și a înțelege cercetarea artistică ca singura formă de rezistență împotriva sistemului neo-liberal. Între aceste extreme, se conturează o viziune dominantă conform căreia doar valorile artistice pot constitui criteriile de evaluare a cercetării artistice.”

În urma celor menționate, concluzionăm următoarele: sintagma „cercetare prin creație artistică și proiectare” din LEN acoperă doar o specie a activității de cercetare din domeniul artelor vizuale, cercetarea cu privire la dimensiunea materială și experimentală din artele vizuale – de altfel, cercetarea care are cel mai mare potențial de dezvoltare și inovare – nefiind inclusă în aceasta. Reiterăm, astfel, opțiunea fie pentru sintagma „cercetare artistică”, fie pentru cea utilizată de UAD, „cercetare și creație artistică”.

III. ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ ÎN CADRUL UAD

Scurt istoric

Într-o manieră mai mult sau mai puțin formalizată, UAD a asumat, încă de la înființarea sa, o susținută activitate de cercetare prin corpul său profesoral compus din artiști și teoreticieni. Demersurile acestora glisau de la „cercetarea pentru artă” la „cercetarea despre artă”. Este esențial să menționăm faptul că, în contextul boom-ului industriei ușoare din anii 70 – 80 din regiune, „cercetarea prin artă” aferentă subdomeniilor arte textile, ceramică sau design de obiect / industrial a fost extrem de dinamică, mărturie stând parteneriatele de succes cu agenții economice din epocă. Nu este mai puțin adevărat că, dat fiind declinul acestei industrii după 1990, lipsa unei economii competitive în domeniu a determinat o scădere dramatică a numărului de beneficiari a acestui tip de cercetare desfășurat în departamentele și atelierelor UAD, împiedicând, astfel, formarea unei conștiințe moderne a dezvoltării, inovației și transferului tehnologic în cadrul universității.

Organizare și funcționare

Activitatea de cercetare și creație artistică din cadrul UAD se desfășoară conform planurilor de cercetare asumate de fiecare departament în parte și este coordonată, la nivel de facultate, de către prodecan. La nivel de universitate, activitatea de cercetare este coordonată de prorectorul responsabil cu cercetare și creația artistică, prin intermediul **Centrului de Excelență în Creația Artistică**, aflat în subordinea acestuia. În baza rapoartelor întocmite de către prodecani la nivelul fiecărei facultăți, prorectorul de profil întocmește anual un raport al activității de cercetare din cadrul UAD. Raportul întocmit de prorector este analizat de Comisia pentru cercetare științifică și creație artistică a Senatului UAD ale cărei rezoluții sunt implementate de departamente, sub coordonarea prodecanilor și a prorectorului de profil, în anul universitar următor.

Proiectele de **cercetare pentru artă** realizate de cadrele didactice din cadrul UAD și prezentate sub formă de proiecte artistice / expoziții / workshop-uri / evenimente artistice sunt extrem de numeroase, o listă exhaustivă a acestora fiind imposibil de întocmit. Chiar dacă nu iau forma „clasică” a proiectelor de cercetare științifică, aceste proiecte presupun un proces de reflecție similar celui științific, calitatea lor putând fi măsurată prin indicatori specifici domeniului: număr de cronici / recenzii, număr de vizitatori, calitatea muzeului / centrului de artă / galeriei ce găzduiește expoziția etc.

Proiectele de **cercetare despre artă** sunt realizate, de regulă, de cadrele didactice ce compun Departamentul de Discipline teoretice – istorici și teoreticieni ai artei – cărora li se alătură, în demersul de reflecție asupra artei, artiștii înșiși, cadre didactice ale celorlalte departamente din cadrul UAD. Rezultatele unor astfel de proiecte constau în cărți de autor sau articole / studii publicate în reviste indexate / recunoscute în domeniu sau în volume colective.

Un loc aparte în istoricul activității de cercetare din cadrul UAD îl au proiectele din domeniul conservării-restaurării, proiecte ce se înscriu în logica **cercetării prin artă** și dintre care menționăm:

- Proiectul „Evaluarea multidisciplinară a ușilor împărătești din bisericile de sec. XV - XIX în vederea conservării și restaurării prin metode clasice și digitale pentru asigurarea viabilității comunitare” (2013-2016), realizat în cadrul programului Parteneriate în domenii prioritare, în parteneriat cu UBB Cluj-Napoca, UT Cluj-Napoca, Inst. Național de cercetare-dezvoltare pentru tehnologii izotopice și moleculare București și SC Danart SRL București (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Radu Moraru; cercetători UAD: prof. univ. dr. Daniel Pop, lect. univ. dr. Adrian Rauca, lect. univ. dr. Anca Pintilie, ing. Oana Gui, drd. Mara Gui)

- Proiectul „Laborator mobil pentru investigarea ‘in situ’ a operelor de artă din patrimoniul cultural românesc” (2008-2011), realizat în cadrul programului Capacități Modulul I, COMPETITIA 2008 (Director de proiect: prof. univ. dr. Ioan Petrescu, cercetători: prof. univ. dr. Radu Solovăstru, prof. univ. dr. Ioan Sbârciu, lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Daniel Pop, lect. univ. drd. Doina Ienei);

- Proiectul „Identificarea și tratamentul efectului agenților poluanți asupra componentelor artistice ale clădirilor istorice” (2006-2008), realizat în cadrul programului CEEEX, în parteneriat cu Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Electronica (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Ioan Sbârciu; cercetători UAD: prof. univ. dr. Radu Moraru, lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Bogdan Iacob, asist. univ. drd. Mara Rațiu, asist. univ. drd. Anamaria Tătaru);

- Proiectul „Cyber-Muzeu al Universitatilor de Arta din Romania. E-MART” (2005-2008), realizat în cadrul programului CEEEX, în parteneriat cu Institutul de Istoria Artei „George Oprescu” Bucuresti sau Universitatea Nationala de Arte Bucuresti, Institutul National de Cercetare Dezvoltare pentru Electronica (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Ioan Sbârciu; cercetători UAD: lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Bogdan Iacob, asist. univ. drd. Mara Rațiu, asist. univ. drd. Anamaria Tătaru).

Analiză SWOT

Pe fundalul celor menționate până aici și în urma analizelor și dezbaterilor purtate în cadrul comunității academice, au fost identificate, cu privire la activitatea de cercetare din cadrul UAD, următoarele puncte tari și puncte slabe, oportunități și amenințări:

Puncte tari: resursă umană foarte bine pregătită; capacitate de colaborare la nivel local, național și internațional; structură organizatorică fiabilă; experiență în conceperea și implementare unui registru amplu de proiecte culturale și de cercetare.

Puncte slabe: inabilitate în procesul de formalizare a activității de cercetare realizate de cadrele didactice; numărul redus de granturi publice obținute pentru realizarea proiectelor de cercetare; lipsa spațiilor pentru desfășurarea activităților de cercetare; interesul scăzut al agenților economici în activitățile de cercetare și capacitatea redusă a acestora de absorbție a rezultatelor cercetărilor; insuficiența diseminare în mediul economic a rezultatelor cercetărilor; grad redus de valorificare a rezultatelor cercetării.

Oportunități: excelent potențial de creativitate și inovare în contextul dezvoltării accelerate a industriilor creative din regiune; înaltul nivel al vieții culturale din municipiul Cluj-Napoca; rețea consolidată de parteneriate naționale și internaționale.

Amenințări: abordarea superficială / lacunară a autorităților publice responsabile cu privire la cercetarea artistică; refuzul / incapacitatea membrilor UAD de formalizare a activității de cercetare; lipsă de inițiativă în valorificarea noilor oportunități de cercetare; calitate scăzută a proiectelor de cercetare.

IV. CONSOLIDAREA CERCETĂRII ARTISTICE ȘI RELANSAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Misiune și obiective

În acord cu planul strategic de dezvoltare instituțională asumat de către Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, dezvoltarea de practici autentice de creație artistică și crearea unei culturi a cercetării în artă și design constituie o preocupare majoră. Cu alte cuvinte, UAD pleacă de la ideea conform căreia creația artistică reprezintă primul pas al cercetării domeniului, aceasta constituind atât obiectul cercetării *despre* artă, cât și suportul cercetării *pentru* artă. Văzând potențialul de cercetare-dezvoltare și inovare a cercetării *prin* artă, în sensul celor menționate mai sus, o atenție sporită va fi acordată acestui al treilea tip de cercetare artistică.

În virtutea celor spuse, obiectivele UAD sunt următoarele: 1) consolidarea activității de cercetare artistică (cercetare *despre* și *pentru* artă) și 2) relansarea activității de cercetare-dezvoltare și inovare prin orientarea prioritară a resurselor spre cercetarea *prin* artă, cea

direcționată spre materialele și materialitățile artistice, respectiv spre cea aptă să genereze concepte și produse inovative predispuse la transfer tehnologic.

Direcțiile de acțiune propuse cu privire la acest al doilea obiectiv sunt următoarele:

- workshop-uri / întâlniri în cadrul UAD de diseminare a bunelor practici în materie de cercetare artistică în scopul construirii unei culturi de cercetare-dezvoltare și inovare;
- consolidarea expertizei UAD în domeniul conservării-restaurării și diseminarea / valorificarea acesteia prin proiecte și parteneriate cu mediul economic și autorități publice;
- integrarea UAD în circuitul clusterelor aferente industriilor creative locale și regionale, precum „Clusterul de Industrii Creative Transilvania” sau „Clusterul Cluj IT”;
- inițierea de consorții la nivel național cu scopul realizării de proiecte de cercetare complexe și diseminării eficiente a rezultatelor cercetării.

Exprimate mai detaliat, obiectivele UAD în această linie sunt:

- Creșterea numărului proiectelor de cercetare științifică și creație artistică;
- Sprijinirea financiară a inițiativelor care privesc organizarea de conferințe, manifestări artistice naționale și internaționale care pot crește vizibilitatea și renumele universității;
- Încurajarea unui climat propice colaborării interdepartamentale pentru realizarea de manifestări culturale și științifice comune;
- Sprijinirea și stimularea autorilor în vederea publicării de monografii, cărți de specialitate, albume de artă la edituri de prestigiu, ca modalitate de creștere a vizibilității UAD;
- Îmbunătățirea sistemului de raportare a cercetării prin evaluarea criteriilor și a punctajelor aferente cercetării în funcție de impactul activității (calitate *versus* cantitate);
- Creșterea numărului de publicații și articole;
- Creșterea veniturilor și a bazei materiale prin contracte de cercetare;
- Consolidarea Centrului de cercetare „Explorări creative în artă și design”.